

**Критерии за институционална акредитация в съответствие с ESG - част 1 (1-10)
и по смисъла на чл. 77, ал. 2 от ЗВО**

Таблица 1

Стандарти (ESG – част 1)	Насоки	Критерии	Съдържание на критериите	Доказателства	Оценки 1
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
<p>1. Политика за осигуряване на качеството</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да имат политика за осигуряване на качеството, която се оповестява публично и е част от стратегическото им управление. Вътрешните заинтересовани страни следва да разработят и прилагат тази политика чрез подходящи структури и процеси, като същевременно включват външни заинтересовани страни.</p>	<p>Насоки: Политиките и процедурите са основните стълбове на последователна система за осигуряване на качеството на институциите, които образуват цикъл за непрекъснато усъвършенстване и допринасят за отчетността на институцията. Те подкрепят развитието на култура на качеството, при която всички вътрешни заинтересовани страни поемат отговорност за качеството и участват в осигуряването на качеството на всички равнища на институцията. За да се подпомогне това, политиката има официален статут и е достъпна за обществото. Политиките за осигуряване на качеството са най-</p>	<p>1.1. ВУ има документирана, публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване на качеството като част от стратегическото управление на образователната институция в интерес на обществените потребности.</p> <p>Коефициент: 0.05</p>	<p>1.1.1. Институцията и основните звена към нея носят отговорност за развитието на културата за качеството. Изградени са съответни вътрешни структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които се включват студенти и заинтересовани страни. <i>Организационно-функционална структура на ВУ, съгласно ЗВО.</i> 4 точки</p> <p>1.1.2. ВУ в съответствие със своята мисия, цели и задачи поддържа на високо професионално равнище: - образователната дейност; - научноизследователската дейност; - художествено-творческата дейност;</p>	<p>1. Стратегията за развитието на институцията 2. Други нормативни документи на ВУ, в които е развита политиката за осигуряване на качеството 3. Официална WEB – страница на институцията в Интернет 4. Правилници , процедури, решения и др. документи за вътрешно осигуряване на качеството на образователния процес 5. Годишни отчети за оценяване на нивото на научноизследователската и/или художествено-творческата, изпълнителската и спортната дейност 6. Приет Етичен кодекс за</p>	

¹ Оценява се съгласно чл. 79, ал. 4, ал. 5 и ал. 6 от ЗВО.

	<p>ефективни, когато отразяват връзката между научните изследвания и обучението и преподаването и се съобразяват, както с националния контекст, в който функционира институцията, така и с институционалния контекст и стратегическия ѝ подход. Подобна политика подкрепя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • организацията на системата за осигуряване на качеството; • отделите, училищата, факултетите и другите организационни единици, както и тези на ръководството на институцията, на отделните членове на персонала и студентите да поемат своите отговорности при осигуряване на качеството; • академичната почтеност и свобода и внимава за академични измами; 		<p>- спортната дейност. 2 точки</p> <p>1.1.3. ВУ изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението в рамките на националния и институционалния контекст. 2 точки</p> <p>1.1.4. ВУ гарантира спазването на академичните свободи и създава условия за нетърпимост към прояви на дискриминация и академични измами. Институцията има Етичен кодекс за академично единство и комисия, осигуряваща неговото прилагане от академичната общност. <i>Брой на документираните процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство през последните 5 г.</i> 2 точки</p>	<p>академичното единство. Утвърдени: състав на Комисията по етика и академично единство; Правилник за дейността на комисията; 7. Годишни доклади за отчитане на дейността на комисията по етика 8. Годишни планове и отчетни доклади, публикувани на WEB-сайта на ВУ 9. Правилник и дейности на административна структура за реализация на резултатите от научните изследвания и на други обекти на интелектуалната собственост 10. Процедурни методи и средства за проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни работи</p>	
--	--	--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • предпазването от нетърпимост от всякакъв вид или дискриминация срещу студентите или персонала; • участието на външни заинтересовани страни за осигуряване на качеството. <p>Политиката се превръща в практика чрез различни вътрешни процеси за осигуряване на качеството, които позволяват участието на всички в институцията. Как се реализира, наблюдава и ревизира политиката е решение на институцията. Политиката в областта на осигуряване на качеството обхваща и всички елементи на дейността на институцията, които са предоставени на подизпълнители или се извършват от трети страни.</p>	<p>1.2. ВУ поддържа вътрешна система за качеството на обучението и на академичния състав, която включва и проучване на студентското мнение.</p> <p>Коефициент: 0.15</p>	<p>1.2.1. Ефективност на вътрешната система на ВУ за оценяване и поддържане качеството на образованието. <i>Проверки за изпълнение на предписания, оценки на активността на преподавателския състав, развитие на системата за осигуряване и оценка на качеството, функциониране на програмите за обучение.</i> 6 точки</p> <p>1.2.2. ВУ има действащи процедури за вътрешен одит на качеството и оперативна комисия за координация и контрол. <i>Отношение на броя на планираните към извършените през последните 5 г. дейности на КООК вътрешни одити в структурните звена на ВУ.</i> 4 точки</p>	<p>1. Състав на институционална Комисия за осигуряване и оценяване на Качеството (КООК). Годишни планове и отчети за извършваните дейности на КООК</p> <p>2. Доклади за резултатите от вътрешните одити за ежегодно оценяване на качеството на образователните дейности</p> <p>3. Протоколи от проведени обучения и семинари за функциониране на системата за осигуряване на качеството във ВУ</p> <p>4. Протоколи от заседания по органи за управление на институцията и факултетите, на които са обсъждани въпроси по осигуряване на качеството на образователния процес и са взети съответни решения. Документирани резултати от контрола на изпълнението на приетите решения</p>	
--	--	---	--	--	--

<p>2. Разработване и одобряване на програмите</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да разполагат с процедури за разработване и одобряване на програмите си. Програмите би трябвало да се проектират така, че да отговарят на целите, определени за тях, включително и на очакваните резултати от обучението. Квалификацията в резултат от програмата следва да бъде ясно определена и оповестена и да се отнася до точното ниво в националната квалификационна рамка за висше образование, а следователно, и в Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.</p>	<p>Насоки: Учебните програми са в основата на мисията на висшите училища за обучение. Те предоставят на студентите академични знания и умения, включително тези, които могат да се прехвърлят, които могат да повлияят на тяхното личностно развитие и могат да се прилагат в бъдещата им кариера. Програмите</p> <ul style="list-style-type: none"> • са разработени с общи програмни цели, които са в съответствие с институционалната стратегия и имат ясно изразени очаквани резултати от обучението; • са разработени с участието на студенти и други заинтересовани от работата страни; • се ползват от външни експертни и референтни точки; • отразяват четирите цели на висшето образование на Съвета на Европа (вж Обхват и 	<p>2.1. ВУ изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация на професионалните направления и съответните специалности (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на заинтересовани страни.</p> <p>Коефициент: 0.07</p>	<p>2.1.1. Програмите са разработени в съответствие със стратегията на ВУ и отразяват четирите цели на висшето образование на Съвета на Европа. Имат ясно изразени очаквани резултати от обучението и са официално одобрени. <i>Процедури за изработване и оценяване на програмите за обучение и процедури за институционално одобрение.</i> 1 точка</p> <p>2.1.2. Определянето на професионалната квалификация за отделните ОКС се основава на анализи за потенциалните работни места и проучвания на регионално, национално и международно ниво относно развитието на пазара на труда. <i>Количествена оценка на степента на заинтересованост (брой молби, експертни оценки и др.).</i> 3 точки</p> <p>2.1.3. ВУ организира обучение в</p>	<p>1. Набор от документи за всяка предлагана от институцията програма за обучение, който включва: цели на програмата, описание на получаваната квалификация, описание на професионалните компетенции, получавани след дипломирането, учебния план на специалностите, учебните програми на дисциплините, включени в учебния план, методите на обучение, методите за оценяване и формиране на крайната оценка, минимални стандартни изисквания за дипломиране, възможности за производствени стажове и професионална реализация и др.</p> <p>2. Публикувани проучвания за степента на заинтересованост на работодателите към компетенциите, получавани от всяка програма за обучение</p> <p>3. Проучване</p>
---	--	---	--	--

	<p>концепции);</p> <ul style="list-style-type: none"> • са разработени така, че да дават възможност за плавно усъвършенстване на студентите; • определят очакваната натовареност на студента, например, чрез ECTS; • включват добре структурирани възможности за практическо обучение, където е възможно;² • подлежат на официални процедури на институционално одобрение. 		<p>избраните образователни степени (професионален бакалавър, бакалавър, магистър, доктор), форми (редовна, задочна, вечерна, дистанционна) и за повишаване на квалификацията в съответствие със своята мисия, поставени цели, задачи и капацитет.</p> <p><i>Брой на предлаганите и актуализираните учебни програми през последните 5 години.</i></p> <p><i>Брой на прекратените образователни програми.</i></p> <p>2 точки</p> <p>2.1.4. ВУ създава необходимите условия за подпомагане на обучението, за развитието на студентите като им предоставя академични знания и умения, които допринасят за тяхното образователно израстване и могат да се прилагат в бъдещата им кариера.</p> <p><i>Брой на студентите и на представителите на бизнеса и</i></p>	<p>на степента на заинтересованост от страна на кандидат-студенти и работодатели към нови образователни програми за обучение, имайки предвид променливия характер на пазара на труда</p> <p>4. Документирани проучвания на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - степента на заинтересованост на студентите за обучение по образователни програми, хармонизирани на европейско ниво; - динамиката на степента на заинтересованост към всяка програма за обучение, предлагана в институцията <p>5. Правилник за организацията и план-графици за провеждане на образователните дейности, на учебни практики и производствени стажове през учебната</p>	
--	---	--	---	--	--

² Практическото обучение включва стажове, които дават възможност на студентите да придобият опит в професионалната област, свързана с обучението им.

			<p><i>професионалните организации, участващи в изготвянето и актуализирането на учебни програми; други официални документи (предложения, анализи, възражения и др.).</i> <i>Резултати от проучване на степента на удовлетвореност на студентите от провежданите производствени стажове.</i></p> <p>2 точки</p> <p>2.1.5. В съответствие с европейските, националните и институционалните нормативни изисквания са определени:</p> <ul style="list-style-type: none"> -структурата на учебните планове за отделните ОКС в професионалните направления; -наименованията и съдържанието на учебните дисциплини, включени в учебния план от учебната програма за съответното професионално направление; -структурата на академичната година по семестри, седмици и часове в зависимост от професионалните направления, в 	<p>година</p> <p>6. Двустранни договори за сътрудничество с работодателски организации и фирми</p> <p>7. Договори за провеждане на учебни практики и производствени стажове в промишлени предприятия и фирми</p> <p>8. Документирани мнения за степента на удовлетвореност на работодателите от стажантите и практикантите</p> <p>9. Студентски отчети (доклади) след завършване на учебната практика или производствения стаж</p> <p>10. Писмени становища на студенти и работодатели за съответствието между специфичните компетенции, създавани при изучаването на определена дисциплина и съдържанието на тестовете за оценяване по тази дисциплина</p> <p>11. Правилник</p>	
--	--	--	---	--	--

			<p>които обучава ВУ; -разпределението на учебните кредити в учебните планове за задължителните и избираемите дисциплини; -броят на кредитите за всяка дисциплина, в зависимост от нейното съдържание и време за преподаване; -съотношението между часовете, предвидени за лекции и часовете, предвидени за практически занятия (лабораторни, семинарни, проекти и др.) за една и съща дисциплина; -регламентите за провеждане на производствените стажове и учебните практики за съответните образователно-квалификационни степени и форми на обучение.</p> <p>2 точки</p>	<p>за организацията и функционирането на институционална комисия за оценяване и одобряване на програмите за обучение (Комисия по учебни дейности към АС) и на специализиран и комисии по факултети за наблюдаване, анализиране, оценяване, актуализиране и одобряване на програмите за обучение по специалности в съответните професионални направления</p> <p>12. Годишни доклади на институционалната комисия по учебни дейности</p> <p>13. Доклади и решения на специализирани факултетни комисии по учебни дейности</p> <p>14. Доклад за мониторинг, анализиране, оценяване, актуализиране и приемане (одобряване) на всяка програма за обучение</p> <p>15. Решения на</p>	
--	--	--	---	--	--

				АС за създаване, актуализиране и прекратяване на образователни програми 16. Правилник за условията и редът за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити	
<p>3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да гарантират, че програмите се предоставят по начин, който насърчава студентите да поемат активна роля в създаването на учебния процес и че оценката на студентите отразява този подход.</p>	<p>Насоки: Ученето и преподаването, ориентирани към студентите, играят важна роля за стимулиране на мотивацията, самоанализа и ангажираността на студента в процеса на обучение. Това означава внимателно обмисляне на разработването и предлагането на учебните програми и оценката на резултатите. Прилагането на учене и преподаване, ориентирани към студентите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уважава и се грижи за разнообразието на студентите и техните нужди, което позволява гъвкави модели на обучение; • разглежда и използва 	<p>3.1. Официално са приети методически стандарти за учебна документация (учебни планове и програми) и стандарт (процедура) за промени в учебната документация, които са свързани със стимулиране на мотивацията и ангажираността на студента в процеса на обучение.</p> <p>Коефициент:0.08</p>	<p>3.1.1. Периодично се анализира актуалността на предлагания учебен материал, като се взема предвид студентското мнение, мнението на потребителите и съвместимостта му с учебната документация от европейското пространство на висшето образование. <i>Брой проведени процедури за разработване, усъвършенстване и одобрение на учебната документация.</i> <i>Брой двустранни договори с работодатели с цел осигуряване на учебни практики и производствени стажове за обучаваните студенти.</i> <i>Информационни източници относно предлаганите от ВУ програми за обучение и</i></p>	<p>1. Нормативни документи, регламентиращи процедури за разработване на учебна документация (програми за обучение, учебни планове и учебни програми) в застъпените образователни степени 2. Нормативен документ, регламентиращ административен контрол на учебната документация 3. Протоколи от заседания на органи за управление, в които са отразени анализи и решения за повишаване качеството на учебната документация 4. Протоколи на комисии, провели</p>	

	<p>различни начини на предлагане, когато е целесъобразно;</p> <ul style="list-style-type: none"> • гъвкаво използва различни педагогически методи; • редовно оценява и регулира начините на предлагане и педагогическите методи; • насърчава усещането за автономия у обучаемия, като същевременно гарантира адекватни насоки и подкрепа от страна на преподавателя; • насърчава взаимното уважение в отношенията между обучаемите и преподавателите; • разполага с подходящи процедури за разглеждане на жалби на студентите. <p>Като се има предвид значението на оценката за развитието на студентите и бъдещата им кариера, процедурите за осигуряване на качеството при оценката вземат предвид следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оценителите са запознати със съществуващите 		<p><i>възможности за развитие.</i></p> <p>2 точки</p> <p>3.1.2. ВУ изгражда организация за поддържане и развиване на съвременни методи и форми на преподаване на учебния материал. Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им.</p> <p><i>Практики за поощряване на иновационни изследвания и иновационни резултати</i></p> <p><i>Използване на интерактивни форми на мултимедийни продукти.</i></p> <p>3 точки</p> <p>3.1.3. Периодично се анализират и огласяват резултатите, свързани с методите на преподаване и оценяване на постиженията на студентите, като се насърчава взаимното уважение в отношенията между обучаемите и преподавателите. Полагат се специални грижи за високото качество</p>	<p>изследвания на мнения на студенти и потребители за качеството на учебната документация</p> <p>5. Публикувана официално система за провеждане на изпитните процедури (вкл. Държавни изпити и дипломни защиты), за проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите</p> <p>6. Нормативно определени процедури за административен контрол по поддържане на системите</p> <p>7. Нормативно осигурена възможност за отчитане на мнението на студентите</p> <p>8. Нормативно регламентирана система за поддържане и контрол на качеството на обучението във ВУ</p> <p>9. Нормативно определени процедури за оценяване на качеството на обучението във ВУ и за осигуряване на възможности за вземане на</p>
--	---	--	--	---

	<p>методи за тестване и изпитване и получават подкрепа за развитие на собствените си умения в тази област;</p> <ul style="list-style-type: none"> критериите и методът за оценяване, както и критериите за поставяне на цифрова оценка се публикуват предварително; оценяването дава възможност на студентите да демонстрират степента, до която са постигнали резултатите, предвидени в обучението. На студентите се предоставя обратна информация, която, ако е необходимо, е свързана с консултации относно процеса на обучение; когато е възможно, оценяването се извършва от повече от един изпитващ; наредбите за оценяването отчитат смекчаващите обстоятелства; оценяването е последователно, справедливо се прилага за всички студенти и се осъществява в 		<p>на обучението по профилиращите дисциплини и водене на практическите занятия.</p> <p><i>Резултати от проведени одити и оценявания на решения на компетентни органи по оценяване на професионални направления и специалности от регулирани професии.</i></p> <p>2 точки</p> <p>3.1.4. Публикувана е официално система за провеждане на изпитните процедури (вкл. Държавни изпити и дипломни защиты), която включва критериите и методите за проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите, както и критериите за поставяне на цифрова оценка.</p> <p>2 точки</p> <p>3.1.5. Функционира официална процедура за разглеждане на студентски жалби.</p> <p><i>Брой проведени процедури и решения по разглеждане на студентски жалби.</i></p> <p>1 точка</p>	<p>решения за неговото усъвършенстване с участието на студентите и другите заинтересовани страни</p> <p>10. Нормативно осигурени възможности за включване на студентите и докторантите в изследователската дейност</p> <p>11. Резултати от научноизследователската дейност на студентите и докторантите, обективно доказани според изискванията на ЗВО</p> <p>12. Правилник за разглеждане на студентски жалби</p> <p>13. Методики за осигуряване на съвременни методи и форми на преподаване</p>	
--	---	--	---	---	--

	съответствие с установените процедури; • налице е официална процедура за студентски жалби.				
<p>4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало последователно да прилагат предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на "жизнения цикъл" на студента, напр. прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите.</p>	<p>Насоки: Осигуряването на условията и подкрепата, които са необходими студентите да постигнат напредък в академичната си кариера, е в най-добрия интерес на отделните студенти, програми, институции и системи. Изключително важно е да има процедури по прием, признаване и завършване, отговарящи на целите, особено когато студентите са мобилни в рамките на и между различните системи за висше образование. Важно е политиките за достъп, процедурите и критериите за прием да се прилагат последователно и прозрачно. Осигурява се запознаване с институцията и програмата. Институциите следва да въведат</p>	<p>4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функциониране на системата – от приема на студентите включително до тяхната професионална реализация.</p> <p>Коефициент:0.05</p>	<p>4.1.1. Създадени са условия за информиране и ориентиране на студентите за възможностите, които ВУ предоставя за изграждането им като специалисти, както и за насърчаване на мобилността на студентите. <i>Брой договори с национални и чуждестранни университети за осигуряване възможностите на студентите за трансфер на кредити и признаване на периоди на обучение.</i> 1 точка</p> <p>4.1.2. ВУ е приело и оповестило правила и наредби за приема, получаваната квалификация и завършването на студентите. Създадена е организация за привличане, подпомагане и адаптиране на българските и чуждестранни студенти и докторанти.</p>	<p>1. Правилник за учебната дейност, уреждащ въпросите от приема до дипломирането на студентите. 2. Правила за признаване на периоди на обучение в други висши училища, базирани на трансфер на кредити (ECTS). 3. Договори за сътрудничество с други ВУ, създаващи възможности за провеждане на периоди на обучение на студенти и докторанти извън базовата институция. Доказателства за реализиран обмен. 4. Договори за съвместно обучение на докторанти с ВУ от други страни. 5. Договори за издаване на съвместни и двойни дипломи с чужди ВУ.</p>	

	<p>процедури и инструменти, за да събират, наблюдават и действат според информацията за развитие на студентите. Справедливото признаване на квалификациите, придобити от висшето образование, периодите на обучение и предишно обучение, включително признаването на неформално и неофициално обучение, са основни съставни елементи за осигуряване на напредък на студентите в обучението им, като същевременно се насърчава мобилността. Подходящите процедури за признаване разчитат на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • институционални практики за признаване в съответствие с принципите на Лисабонската конвенция за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в европейския регион; • сътрудничество с други 		<p><i>Брой приети и обучавани български и чуждестранни студенти.</i></p> <p>2 точки</p> <p>4.1.3. ВУ осигурява включване на студентите и докторантите в изпълнението на изследователски проекти в основните звена и в изследователските му структури.</p> <p><i>Резултати от научноизследователската, художествено-творческата, изпълнителската и спортната дейност на студентите и докторантите.</i></p> <p>3 точки</p> <p>4.1.4. ВУе приело и оповестило правила за академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, свързани с мобилността на студентите в рамките на договорни взаимоотношения с чуждестранни висши училища и европейските програми за образование и обучение.</p> <p><i>Резултати за мобилността на</i></p>	<p>6. Система за отчитане реализацията на завършилите студенти и докторанти. Алумни</p> <p>7. Тюторна система</p> <p>8. Нормативно регламентирано е участието на студентите и докторантите в изследователската дейност</p>	
--	--	--	--	--	--

	<p>институции, агенции за осигуряване на качеството и на националния ENIC / NARIC център с оглед осигуряване на съгласувано признаване в цялата страна. Завършването на висшето училище представлява кулминацията на периода на обучение на студентите. Те трябва да получат документация, обясняваща получената квалификация, включително постигнатите резултати от обучението и контекста, нивото, съдържанието и статута на обучението, което е осъществено и завършено успешно.</p>		<p><i>студенти и докторанти през последните 5 г.</i> 2 точки</p> <p>4.1.5. Създадена е административна система за регистриране на реализацията на завършилите студенти и докторанти. <i>Брой завършили студенти и докторанти през последните 5 г.</i> 2 точки</p>		
<p>5. Преподавателски състав</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да се уверят в компетентността на преподавателите си. Те следва да прилагат справедливи и прозрачни процеси за набирането и развитието на</p>	<p>Насоки: Ролята на преподавателя е от съществено значение за натрупването на висококачествен опит от студентите и за даване на възможност за придобиване на знания, компетенции и умения. Разнообразяването на студентската</p>	<p>5.1. ВУ има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, която е част от стратегията за развитие на институцията. Профил и квалификация на преподавателския състав.</p> <p>Коефициент:0.13</p>	<p>5.1.1. ВУ поддържа преподавателски състав на високо професионално ниво в образователната, научноизследователската и/или художествено-творческата и спортна дейности. <i>Дял (в %) на хабилитираните преподаватели. Структура, вкл. възрастова, на преподавателския състав.</i></p>	<p>1. Стратегията за развитие на институцията и други нормативни документи на ВУ, в които е развита политиката за осигуряване на качествен академичен състав 2. Правилници и процедури, в които е развита методологията относно</p>	

<p>персонала.</p>	<p>популация и по-силният акцент върху резултатите от обучението изискват учене и преподаване, фокусирани върху студента, а следователно и ролята на преподавателя също се променя (срв. Стандарт 1.3). Висшите училища носят основната отговорност за качеството на техния персонал и за предоставянето на по-благоприятна среда за него, което му позволява да изпълнява служебните си задължения ефективно. Такава среда</p> <ul style="list-style-type: none"> • създава и следва ясни, прозрачни и справедливи процедури за наемане и условия на работа на персонала, които признават важността на обучението на персонала; • предлага възможности и насърчава професионалното развитие на преподавателите; • насърчава научната дейност за укрепване на връзката между образованието и научните 		<p>5 точки</p> <p>5.1.2. ВУ създава благоприятна среда чрез ясни процедури за наемане на работа и създаване на подходящи условия за професионалното развитие на персонала. <i>Брой обявени и реализирани конкурси за назначаване.</i></p> <p>2 точки</p> <p>5.1.3. Институцията насърчава обмена на преподаватели с други ВУ за определени периоди на преподаване и научни изследвания.</p> <p>1 точка</p> <p>5.1.4. Институцията има изградена система за атестиране на академичния състав по отношение на преподавателската и научноизследователската дейност с приноси към повишаване качеството на обучението. Въведена е система от стимули за академичния и административния състав в зависимост от степента на поддържане на</p>	<p>заемането на преподавателски и научноизследователски длъжности</p> <p>3. Нормативни документи на институцията относно процедури за професионално развитие и израстване на преподавателския състав</p> <p>4. Осъществени прегледи за постигането на целите по качеството на обучение и на академичния състав на равнище ВУ</p> <p>5. Финансова осигуреност на преподавателите за осъществяване на високо качество на обучението и научните изследвания</p> <p>6. Резултати и анализ от атестирането на преподавателския състав</p> <p>7. Преподавателски състав, участващ във вътрешна и международна мобилност</p> <p>8. Преподавателски състав, участващ във форми на продължаващо обучение,</p>
-------------------	--	--	---	--

<p>изследвания; • насърчава иновациите в методите на преподаване и използването на нови технологии.</p>			<p>качеството на обучението.</p> <p><i>Резултати от прилагане на Системата от стимули за академичния и административния състав с цел поддържане на качеството на обучение.</i></p> <p><i>Резултати от проведени анонимни анкети сред студентите относно стила на преподаване, уменията и отношението на преподавателите към студентите и учебния процес.</i></p> <p>2 точки</p>	<p>свързано с професионалната кариера</p> <p>9. Система от стимули за академичния и административния състав с цел поддържане на качеството на обучение</p> <p>10. Предприети мерки и действия на ВУ за подобряване качеството на обучение на преподавателския състав</p> <p>11. Отчети на ВУ за изследователската (художествено-творческа) дейност на преподавателите</p>	
		<p>5.2. Научноизследователска, художествено-творческа и спортна дейност на академичния състав и участието на обучаваните в тази дейност.</p> <p>Коефициент:0.20</p>	<p>5.2.1. Институцията има разработени процедури и осъществява действия за повишаване на нивото на научните изследвания и връзките им с образователната дейност.</p> <p><i>Брой участия в национални и международни научни и образователни форуми през последните 5 години на един преподавател на основен трудов</i></p>	<p>1. Официално приет ред от ВУ за включване на преподавателите в изследователска дейност</p> <p>2. Ежегодни отчети за публикационната дейност (монографии, студии, статии, доклади, учебници и учебни помагала)</p> <p>3. Обобщени резултати от иновационната дейност на ВУ (патенти,</p>	

			<p><i>договор с висшето училище.</i> <i>Брой на международните научни договори през последните 5 г.</i> <i>Брой и относителен дял на успешно защитилите редовни докторанти на един преподавател на безсрочен основен трудов договор с висшето училище през последните 5 г.</i> 4 точки</p> <p>5.2.2. ВУ изгражда цялостна политика, която създава условия за конкурентоспособна научноизследователска (художествено-творческа), иновационна и публикационна дейност.</p> <p><i>Отношение на броя на публикациите на академичния състав на основен трудов договор с висшето училище през последните 5 г. към броя на академичния състав.</i> <i>Относителен дял на публикациите в чужбина и на международни форуми за последните 5 г. към общия брой публикации на</i></p>	<p>внедрени научни резултати и др.) 4. Ежегодни отчети за състоянието на обучението по докторски програми</p>	
--	--	--	---	--	--

			<p><i>академичния състав на основен трудов договор с висшето училище. Относителен дял на публикациите в реферирани научни списания и сборници спрямо общия брой публикации на академичния състав на основен трудов договор с висшето училище.</i></p> <p><i>Отношение на броя на цитиранията на научни трудове на преподаватели на основен трудов договор в реферирани научни списания и сборници през последните 5 г. към броя на академичния състав.</i></p> <p><i>(Художествено-творчески изяви и постижения на преподавателите и студентите през последните 5 г. у нас и в чужбина).</i></p> <p>6 точки</p>		
<p>6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да имат подходящо финансиране за обучение и преподавателска дейност и да се</p>	<p>Насоки: С цел предоставяне на добър опит във висшето образование, институциите предоставят набор от средства, за да подпомогнат обучението на студентите. Те варират от</p>	<p>6.1. ВУ осигурява и развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художествено-</p>	<p>6.1.1. ВУ планира, разпределя и осигурява материално-технически и информационни ресурси за обучение и подкрепа на студентите.</p> <p><i>Аудиторна и лабораторна площ</i></p>	<p>1. Планове за развитие на материално-техническата и информационна база и на центъра за дистанционно обучение 2. Правила за осигуреност на обучението на студенти от по-</p>	

<p>уверят, че са осигурени надеждни и леснодостъпни ресурси за обучение и подпомагане на студентите.</p>	<p>физически ресурси, като например, библиотеки, учебни съоръжения и ИТ инфраструктура, до човешка подкрепа чрез научни ръководители, съветници и други специалисти. Ролята за предоставяне на услуги за подкрепа е от особено значение за улесняване на мобилността на студентите в рамките на и между системите за висше образование. Нуждите на разнообразната студентска популация (на възрастните студенти, тези на непълно и пълно работно време, чуждестранни студенти, както и студентите с увреждания), както и преминаването към обучение, фокусирано върху студентите и гъвкави модели на обучение и преподаване се вземат под внимание при разпределяне, планиране и осигуряване на</p>	<p>творческата и спортна дейности, както и подходяща среда за дистанционно обучение³</p> <p>Коефициент:0.12</p>	<p><i>за учебна заетост в кв.м на 1 студент (средно приравнен брой).</i> <i>Брой работни места за аудиторна и лабораторна работа на 100 студенти (средно приравнен брой).</i> <i>Лабораторна площ за изследователска дейност в кв.м на 1 преподавател на ОТД.</i> <i>Компютърни зали за обучение на 100 студенти (средно приравнен брой).</i> <i>Брой места в библиотеките на 100 студенти (средно приравнен брой).</i> <i>Брой места в информационните центрове (компютърни и интернет зали и др.) на 100 студенти (средно приравнен брой).</i> <i>Наличие на софтуер с учебни и други информационни материали, достъпни на студентите и академичния състав. Наличие на безжичен интернет.</i> <i>Относителен дял на новопостъпващите библиотечни единици на хартиен и електронен</i></p>	<p>висока възрастова група, на работещите студенти на непълно и пълно работно време, на чуждестранните студенти, както и на студентите с увреждания</p> <p>3. Финансова осигуреност на обучението и на преподавателската дейност; наличие на ресурси за финансовата осигуреност за обучението на студентите и докторантите</p> <p>4. Финансова осигуреност на преподавателите за осъществяване на високо качество на обучението и научните изследвания</p> <p>5. Структура на библиотеката и информационната мрежа в университета</p> <p>6. Финансиране за учебна и специализирана научна литература</p> <p>7. Инвестиране в инфраструктурата на</p>	
--	---	--	---	--	--

³ При заявено от висшето училище оценяване на дистанционно обучение.

	<p>ресурси за обучение и подкрепа на студентите. Спомагателните дейности и съоръжения могат да бъдат организирани по различни начини в зависимост от институционалния контекст. Въпреки това вътрешният контрол на качеството гарантира, че всички ресурси са подходящи за целта, достъпни и че студентите са информирани за наличните услуги. При доставянето на услуги за подкрепа ролята на персонала за осигуряване на подкрепа и административно обслужване е от решаващо значение и затова той трябва да бъде квалифициран и да има възможности да развива своите компетенции.</p>		<p><i>носител.</i> <i>Достатъчен брой компютри на 100 студенти (средно приравнен брой).</i> 7 точки</p> <p>6.1.2. Институцията предоставя необходимия човешки ресурс от академичния състав (научни ръководители, съветници, курсови наставници и други специалисти) за подкрепа и улесняване на ориентацията в образователния процес и мобилността на студентите между системите за висше образование. 1 точка</p> <p>6.1.3. Институцията предоставя възможности за повишаване компетенциите на персонала при административното обслужване на студентите. 1 точка</p> <p>6.1.4. ВУ осигурява ресурси за прилагане на новаторски практики в обучението и преподавателската дейност. 1 точка</p>	<p>библиотеките</p> <p>8. Правилници за осигуряването и поддържането на материално-техническата и информационна база на ВУ</p> <p>9. Правилник за административното обслужване на студенти и докторанти</p>	
--	--	--	---	---	--

<p>7. Управление на информацията</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да гарантират, че събират, анализират и използват информацията, свързана с ефективното управление на техните програми и други дейности.</p>	<p>Насоки: Надеждните данни са от решаващо значение за информирано вземане на решения и за да се изясни какво работи добре и какво се нуждае от внимание. Ефективните методи за събиране и анализ на информация за учебните програми и други дейности се включват в системата за вътрешно осигуряване на качеството. Събраната информация зависи до известна степен от вида и мисията на институцията. Изброените по-долу представляват интерес:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ключовите показатели за изпълнение; • профилът на студентската популация; • развитието, успеха на студентите и процента на отпадналите; • студентското удовлетворение от програмите; • учебните ресурси и наличната подкрепа за студентите; 	<p>7.1. ВУ съобразно своята мисия събира и анализира информация за дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които взимат участие и външни заинтересовани страни.</p> <p>Коефициент:0.05</p>	<p>7.1.1. ВУ обобщава и взема предвид мнението и изводите от включените в екипите на вътрешните одитори представители на студентите, синдикалните и потребителски организации.</p> <p>3 точки</p> <p>7.1.2. ВУ събира и анализира информация за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наличните учебни ресурси, включително и финансови в подкрепа на кариерното развитие на студентите и на завършилите като неотменима цел в стратегията на ВУ; - ефективността на методите, прилагани във вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав; - осъществяваните процедури за одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация и учебните програми; - развитието, успеваемостта на студентите и процента на 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативни документи за одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, в които е регламентирано участието на студенти и другите заинтересовани страни 2. Протоколи от проведени оценки на качеството на обучение на студенти 3. Обобщени резултати от проведени атестационни процедури на академичния състав 4. Заповеди за определяне на съставите на атестационните комисии, в които са включени представители на студентите и потребителски организации 5. Заповед за определяне на съставите на работните групи за вътрешен одит в които участват студенти и представители на индустрията 6. Нормативни документи, регламентиращи и цялостната
---	--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • кариерното развитие на завършилите. Могат да се използват различни методи за събиране на информация. Важно е студентите и служителите да са ангажирани в осигуряване и анализиране на информация и планиране на проследяващи дейности. 		<p>прекъсналите и отпадналите;</p> <p>- удовлетвореността на студентите от качеството на обучение, отчетена при регулярни проучвания най-малко веднъж годишно.</p> <p>3 точки</p> <p>7.1.3. ВУ ползва информация от проучвания на мнението и препоръките на представители на потребителите на кадри при предприемане на мерки и действия за подобряване практическото обучение на студентите и успешната им професионална реализация.</p> <p><i>Документирани резултати от проведени анкетни проучвания сред работодатели за идентифициране на: изисквания на практиката към подготовката на студентите; търсенето и реализацията на дипломираните студенти.</i></p> <p>4 точки</p>	<p>организация за управление на образователните и научните дейности</p> <p>7. Двустранни договори между ВУ и представители на потребителите на кадри, в които са включени мерки и дейности за подобряване практическото обучение на студентите и успешната им професионална реализация</p>	
<p>8. Информация за обществеността</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да</p>	<p>Насоки: Информацията за дейността на институциите е полезна за бъдещите и настоящи</p>	<p>8.1. ВУ публикува информация за:</p> <p>- приети програмни документи и учебна</p>	<p>8.1.1. ВУ оповестява на сайтовете си информация за:</p> <p>- професионалните направления и специалности за</p>	<p>1. WEB-сайта на ВУ</p> <p>2. Протоколи, доклади и решения от проведени семинари,</p>	

<p>публикуват информация за своите дейности, включително за програмите, която е ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна.</p>	<p>студенти, както и за завършилите, за другите заинтересовани страни и обществеността. Поради това институциите предоставят информация за дейността си, включително и за програмите, които те предлагат и за критериите за техния подбор, очакваните резултати от обучението по тези програми, квалификацията, които те предоставят, процедурите за преподаване, учене и оценяване, използвани за успешно преминаване напред и възможностите за учене, които са на разположение на техните студенти, както и информация за заетостта на завършилите.</p>	<p>документация; - решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на студентите и на академичния състав; - решения от академични и факултетни съвети; - за университетски форуми с участието на представители на студенти, синдикални и потребителски организации.</p> <p>Коефициент:0.05</p>	<p>обучение в съответни образователно-квалификационни степени;</p> <ul style="list-style-type: none"> - действащи учебни планове и програми, форми на обучение, квалификационни характеристики; - форми за оценяване и график на изпитните сесии; - данни за успеваемостта на студентите и заетостта на завършилите висше образование. <p>3 точки</p> <p>8.1.2. ВУ предоставя информация за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - приоритетите и целите на научноизследователската дейност на академичния състав, съобразно спецификата си; - постиженията на преподаватели и студенти от научноизследователската, художествено - творческата, изпълнителската и спортна дейност. <p>2 точки</p> <p>8.1.3. ВУ предоставя информация за международната си дейност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сътрудничество с чуждестранни университети; - възможности за обмен на студенти 	<p>дискусии и обсъждания на програмни документи и учебна документация, решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на студентите и на академичния състав, от академични и факултетни съвети, както и на други университетски форуми с участието на представители на студентите, синдикалните и потребителски организации</p> <p>3. Протоколи на заседания на органи за управление на ВУ, които се съдържат дискусии и решения за откриване на нови професионални направления и специалности за обучение в съответни образователно-квалификационни степени</p> <p>4. Правилници за провеждане на научно-изследователска и други присъщи на ВУ дейности</p> <p>5. Документи-</p>
--	---	--	--	--

			<p>и докторанти; - издавани съвместни и двойни дипломи. 1 точка</p> <p>8.1.4. ВУ предоставя информация за: - резултатите от вътрешни и външни одити; - резултатите и мерките, взети след проведени анкетни проучвания сред студентите за качеството на обучение и на преподавателския състав; - резултатите от проведени анкетни проучвания сред студенти и работодатели за реализация и заетост на завършилите. 4 точки</p>	<p>рани резултати от анкетни проучвания сред студентите за качеството на обучение и на преподавателския състав 6. Документирани резултати от анкетни проучвания сред завършилите студенти и работодателите за реализация и заетост на завършилите 7. Договори с чуждестранни ВУ</p>	
<p>9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало да следят и периодично да преразглеждат своите програми, за да се гарантира, че те постигат определените цели и отговарят на нуждите на студентите и обществото.</p>	<p>Насоки: Редовният мониторинг, преглед и ревизия на учебните програми имат за цел да гарантират, че предлаганото обучение остава целесъобразно и да се създаде благоприятна и ефективна среда за обучение на студентите. Те включват оценка на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • съдържанието на програмата в светлината на най-новите изследвания в 	<p>9.1. Регулярен мониторинг, (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии.</p> <p>Коефициент:0.03</p>	<p>9.1.1. Съответствие на учебните програми на икономическите и социалните потребности на обществото. 1 точка</p> <p>9.1.2. Одобрените за определен академичен цикъл учебни програми не бива да са със структурни и целеви недостатъци, изискващи промяната им в рамките на съответния академичен цикъл.</p>	<p>1. Учебните програми за всеки проучван цикъл 2. Резултатите от анализа на потребностите, които доказват възможностите на програмата да обучава 3. Доклади във връзка с преразглеждането на проучваните програми и техните заключения 4. Промените направени на проучваните</p>	

<p>Тези прегледи следва да водят до непрекъснато подобряване на програмата. Всяко действие, планирано или предприето като резултат, трябва да се съобщи на всички заинтересовани.</p>	<p>дадена дисциплина като така се гарантира, че програмата е актуализирана;</p> <ul style="list-style-type: none"> • променящите се потребности на обществото; • натовареността, развитието и завършването на студентите; • ефективността на процедурите за оценяване на студентите; • очакванията, потребностите и удовлетвореността на студентите по отношение на програмата; • средата на обучение и услугите за подкрепа и пригодността им за определени цели на програмата. <p>Програмите се преразглеждат и променят редовно с участието на студентите и другите заинтересовани страни. Събраната информация се анализира и програмата се адаптира, за да се гарантира, че е актуална. Ревизираните параметри на програмата се публикуват.</p>		<p><i>Брой на учебните програми, оповестени в публичното пространство чрез сайтовете на съответните факултети;</i></p> <p><i>Брой на проучените програми, за които е констатирана необходимост от актуализация през последните 5 г.</i></p> <p><i>Брой на студентите, участващи ефективно в прегледа на учебните програми.</i></p> <p><i>Брой на работодателите, участващи ефективно в прегледа на учебните програми.</i></p> <p>3 точки</p> <p>9.1.3. Мониторингът на програмите да гарантира набавянето на информация, необходима за качествените им промени и подобрения.</p> <p>2 точки</p> <p>9.1.4. Промените в учебните програми да бъдат оправдани по отношение на предлаганата на трудовия пазар квалифицирана работна сила.</p> <p>2 точки</p>	<p>програми с оглед изискванията на работодателите и студентите</p> <p>5. Доклади за приноса на студентите и на работодателите участващи ефективно в прегледа на учебните програми</p> <p>6. Довеждане на направените промени в съдържанието на учебните програми до знанието на всички заинтересовани</p> <p>7. Резултатите от прегледа на общественото мнение за интереса на студентите и работодателите към представените промени в програмите</p>	
---	---	--	---	---	--

			<p>9.1.5. Ангажиране на преподаватели, студенти и работодатели в мониторинга, прегледа и ревизията на учебните програми. 2 точки</p>		
<p>10. Циклично външно осигуряване на качеството</p> <p>Стандарт: Институциите би трябвало циклично да преминават през външно осигуряване на качеството в съответствие с ESG.</p>	<p>Насоки: Външното осигуряване на качеството в различните му форми може да провери ефективността на вътрешното осигуряване на качеството на институциите, да действа като катализатор за подобряване и да предлага нови перспективи за институцията. Тя също така ще предостави информация, за да увери институцията и обществеността в качеството на дейността на институцията. Институциите циклично участват във външно осигуряване на качеството, като отчитат, когато е приложимо, изискванията на нормативната рамка, в които работят. Ето защо, в зависимост от рамката, това външно осигуряване на</p>	<p>10.1. ВУ осъществява планирани дейности за самоотделяване и външни оценки на всички учебни програми.</p> <p>Коефициент:0.02</p>	<p>10.1.1. Регулярни самооценки и външни одити на ВУ от агенции, признати на национално и международно ниво. 3 точки</p> <p>10.1.2. Последващ акредитационната процедура мониторинг за постигане на увереност, че напредъкът, постигнат след последната дейност по външното осигуряване на качеството, се взема предвид при подготовката на следващата. 3 точки</p> <p>10.1.3. ВУ е приело и прилага процедури за предприемане на действия във връзка и по повод на резултатите от програмната акредитация. <i>Брой на оценените програми.</i> <i>Брой на временно разрешените програми.</i> <i>Брой на редовно оценяваните</i></p>	<p>1. Решения на национални/ международни агенции за външно оценяване по отношение на качеството на оценените програми/ институции 2. Документи за изпълнение на препоръките от предходна акредитация 3. Документи, доказващи ефективността на цялостното ръководство и на контрола на процесите на оценяване във висшето училище</p>	

	<p>качеството може да приема различни форми и да се съсредоточи върху различни организационни нива (като програма, факултет или институция). Гарантирането на качеството е непрекъснат процес, който не приключва с обратна връзка навън или с доклад или с проследяване на процеса в рамките на институцията. Поради това институциите гарантират, че напредъкът, постигнат след последната дейност по външното осигуряване на качеството, се взема предвид при подготовката на следващата.</p>		<p><i>програми.</i> <i>Брой на програмите, които са претърпели промяна в резултат на препоръките от външни оценки.</i> 4 точки</p>		
--	--	--	---	--	--